

**/ RICHTLIJNEN VOOR HET GEBRUIK VAN
PUBLIEK TOEGANKELIJKE GENERATIEVE AI /**

INHOUD

Inhoud.....	2
1 Doel van dit document	3
2 Wat is generatieve AI?	3
3 Wat zijn de risico's met generatieve AI?	3
4 Waarom richtlijnen voor het gebruik van generatieve AI?	4
5 Waar kan je als medewerker van de Vlaamse overheid generatieve AI voor gebruiken?	4
6 Hoe kan je generatieve AI op een veilige manier gebruiken?	5
7 Voorbeelden van gepast gebruik van generatieve AI	7
8 Voorbeelden van ongepast gebruik van generatieve AI.....	8
9 Tips m.b.t. het formuleren van effectieve vragen ('prompts')	9

1 DOEL VAN DIT DOCUMENT

Generatieve kunstmatige intelligentie (AI)-tools bieden veel potentiële voordelen voor Vlaamse overheidsinstellingen. We dienen dan ook het gebruik van generatieve AI-systemen te onderzoeken om te kijken waar ze onze medewerkers kunnen ondersteunen en helpen in hun dagelijks werk. Omdat deze AI-systemen nog volop evolueren, mogen ze echter niet in alle gevallen worden gebruikt. We moeten voorzichtig zijn en de risico's evalueren voordat we deze gaan gebruiken. Het gebruik van deze AI-systemen moet worden beperkt tot de gevallen waarin deze risico's effectief kunnen worden beheerd. Dit document biedt voorlopige richtlijnen over het gebruik van **publiek toegankelijke generatieve AI-systemen** door medewerkers van de Vlaamse overheid. Het legt uit wat generatieve AI is, identificeert de risico's met betrekking tot het gebruik ervan, en verduidelijkt waarvoor generatieve AI kan gebruikt worden. Daartoe geeft dit document een aantal algemene gebruiksrichtlijnen, samen met enkele voorbeelden van het gepaste en niet-gepaste gebruik van generatieve AI. Tenslotte geeft het document een aantal concrete tips hoe bepaalde tools in de praktijk kunnen gebruikt worden.

2 WAT IS GENERATIEVE AI?

Generatieve AI-systemen zijn “AI-systemen die de structuur en karakteristieken van input data kunnen bevatten en nabootsen om op basis hiervan nieuwe, afgeleide synthetische output data te genereren. Deze kan bestaan uit tekst, afbeeldingen, video, audio, software code en andere vormen van digitale inhoud”. Dergelijke AI-systemen maken gebruik van zgn. ‘foundation models’, enorme meerlagige neurale netwerken die getraind zijn om patronen te herkennen in grote hoeveelheden complexe gegevens en op basis hiervan nieuwe gegevens kunnen analyseren en genereren. Door te chatten met het AI-systeem, d.w.z. door het ingeven van opdrachten (**‘prompts’**), genereert de generatieve AI nieuwe output die eruitziet alsof een mens deze heeft geproduceerd. Het formuleren van de juiste prompts om in dialoog te gaan met het AI-systeem is een hele kunst die voldoende oefening vraagt.

3 WAT ZIJN DE RISICO'S MET GENERATIEVE AI?

Een belangrijk risico met generatieve AI die tekst genereert is de **onbetrouwbaarheid** van de gegenereerde tekst, en het behoud van de integriteit van de data waarop deze tekst gebaseerd is. Het onderliggend model is niet neutraal, omdat het werd gevoed met grote hoeveelheden tekst die van overal afkomstig zijn. Het model bevat dus zeker ‘vooroordelen’ (bias). Ten tweede is er sprake van zogenaamde ‘hallucinaties’. Het model kan overtuigend klinkende tekst genereren, die echter niet overeenstemt met de waarheid of de werkelijkheid. Ten derde zijn het model, de trainingsdata en de keuzes die gemaakt werden bij de totstandkoming van het model ‘intransparant’. Daardoor is het moeilijk te achterhalen hoe en op basis waarvan het model tot output komt. Een ander risico zijn de **juridische bedenkingen** die kunnen gemaakt worden bij het gebruik van generatieve AI. Bronnen die openbaar toegankelijk zijn, werden zonder bronvermelding of toestemming gebruikt als trainingsdata en worden gebruikt om tot output te komen. Er is hier dus zeker sprake van ‘copyrightschending’.

////////////////////////////////////

Bovendien worden de (persoons)gegevens die je ingeeft op hun beurt weer gebruikt om het model verder te trainen, dus is er een ernstig risico op ‘privacyschending’ zoals omschreven in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of op ‘vertrouwelijkheidsschending’ indien je vertrouwelijke of bedrijfsgeheime informatie ingeeft.

4 WAAROM RICHTLIJNEN VOOR HET GEBRUIK VAN GENERATIEVE AI?

Het doel van deze richtlijnen is om het restrisico bij het gebruik van generatieve AI door medewerkers van de Vlaamse overheid te beperken, zodat de vele mogelijkheden kunnen worden benut en tegelijkertijd schade ten gevolge van onbetrouwbaarheid en privacyschending kan worden voorkomen.

Deze richtlijnen zullen nog verder formeel uitgewerkt worden en opgenomen in het bestaande informatieclassificatieraamwerk van de Vlaamse overheid. Ze zullen ook periodiek herwerkt worden naarmate we meer ervaring verwerven met het gebruik van deze technologie en een beter begrip krijgen van de gepaste gebruiksscenario’s binnen de overheid. Als overheid moeten we ons immers houden aan de wettelijke context. De nodige voorzichtigheid is dus aangeraden bij het gebruik van generatieve AI en slechts een beperkt gebruik voor specifieke gevallen is dus momenteel toegelaten.

Terwijl we proberen de kansen en risico's van deze nieuwe technologie te verkennen, wil de Vlaamse overheid wel haar personeel actief ondersteunen om er op verantwoorde wijze mee te leren werken. Je kan hierbij rekenen op ondersteuning en begeleiding vanuit het AI Competence Center. We willen medewerkers nu vooral helpen om deze tools te testen en te leren gebruiken, terwijl we de risico's van hun gebruik toch zo klein mogelijk houden. Deze technologie biedt je immers nu al duidelijk de mogelijkheid om de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van je werk aanzienlijk te verbeteren.

5 WAAR KAN JE ALS MEDEWERKER VAN DE VLAAMSE OVERHEID GENERATIEVE AI VOOR GEBRUIKEN?

Je hebt mogelijks al gebruik gemaakt van generatieve AI die tekst en documenten genereert, zoals het alombekende **ChatGPT** van OpenAI (<https://chat.openai.com/>), **Bing Copilot** van Microsoft (<https://www.bing.com/copilot>), **Gemini** van Google (<https://gemini.google.com/>) of **Claude 2** van Anthropic (<https://claude.ai/>), of van generatieve AI die foto's, illustraties en afbeeldingen genereert zoals **DALL-E 2** van OpenAI (<https://openai.com/dall-e-2>), **Bing Image Creator** van Microsoft (<https://www.bing.com/images/create>) of **Midjourney** (<https://www.midjourney.com/>).

Op de juiste manier gebruikt kan generatieve AI ook binnen de Vlaamse overheid op een nuttige manier ingezet worden. Je kan generatieve AI beschouwen als je persoonlijke assistent die kan helpen bij:

1. **Het leesbaar maken van tekst:** je kan een tekst die je geschreven hebt laten nalezen en verbeteren om deze vlotter leesbaar of eenvoudiger te begrijpen te maken, aan te passen aan een specifieke doelgroep of sterker de nadruk te leggen op belangrijke elementen in de tekst. Je kan ook spel- of grammaticafouten uit een tekst laten halen

////////////////////////////////////

- **Dubbelcheck het resultaat gegenereerd door generatieve AI**

- De output van generatieve AI is vatbaar voor vooringenomenheid en misinformatie, en moet dus steeds op de juiste manier worden gecontroleerd:
 - Zitten er stereotypen of vooroordelen in?
 - Klopt de feitelijke informatie of zitten er hallucinaties in?
 - Zijn de argumenten en redeneringen valide, of klinken ze enkel goed?
 - Gaat de tekst daadwerkelijk ergens over, of is het een nietszeggende woordenbrij?
 - Bevatten de teksten geplagieerd of anderszins auteursrechtelijk beschermd materiaal?
- Beschouw gegenereerde inhoud niet als gezaghebbend. Controleer het op feitelijke en contextuele juistheid door het bijvoorbeeld te vergelijken met informatie uit bronnen die je wel vertrouwt. Gebruik geen generatieve AI wanneer feitelijke nauwkeurigheid vereist is
- Indien je gebruik maakt van generatieve AI die ook bronvermeldingen opgeeft voor de teksten die het gegenereerd heeft, ga dan na of deze stukken gegenereerde tekst inderdaad zijn terug te vinden in of af te leiden uit de inhoud van deze bronnen
- Wees je er van bewust dat het generatieve AI-systeem niet altijd getraind is op de meest recent beschikbare data, waardoor het achterhaalde of geen antwoorden kan geven
- Ga in de mate van het mogelijke na of de gegenereerde inhoud reeds bestaande inhoud bevat die aan auteursrecht of intellectuele eigendomsrechten onderhevig is. Als je niet zeker bent dat de inhoud volledig vrij is van dergelijke beperkingen, wijzig de inhoud dan in voldoende mate om toch als origineel beschouwd te kunnen worden, of gebruik die inhoud helemaal niet

- **Voeg zelf nog waarde toe aan het gegenereerde resultaat**

- Beschouw de output van generatieve AI als een half-afgewerkt product waar je nog je eigen vakkennis en beroepservaring dient aan toe te voegen. Jij blijft de expert!
- Bewijs als inhoudsdeskundige zelf je toegevoegde waarde door de gegenereerde tekst verder te verbeteren en te verfijnen, aan te vullen of in te korten, ... Kopieer de gegenereerde tekst niet zomaar ongewijzigd naar een document, presentatie, e-mail, ...

- **Wees transparant over je gebruik van generatieve AI**

- Indien je een aanzienlijk deel van je tekst gegenereerd hebt met behulp van generatieve AI, wijs de lezer er op dat dit het geval is en vermeld het gebruikte generatieve AI-systeem. Vermeld eventueel door wie deze tekst nog achteraf nagelezen en geëditeerd werd
- Indien je foto's of afbeeldingen gegenereerd hebt met behulp van generatieve AI, vermeld dit duidelijk bij de foto of afbeelding en vermeld het gebruikte generatieve AI-systeem
- Breng ook je leidinggevende op de hoogte als je generatieve AI gebruikt

professioneel, gemoedelijk, ...), door op te lijsten welke punten zeker behandeld moeten worden en je kan die aanzet dan zelf verder personaliseren. De inhoud die je ingeeft, waarop de generatieve AI zich zal baseren om die e-mail of mededeling te genereren, mag geen persoonlijke, bedrijfsgevoelige of andere beschermde informatie bevatten. Kopieer dus zeker niet zomaar de voorafgaande volledige e-mail uitwisseling als inhoud bij je vraag naar het genereren van een antwoord. Je kan eventueel aan het bericht toevoegen "Een deel van deze inhoud is opgesteld met behulp van Alle feiten, cijfers en verklaringen zijn door de afzender van dit bericht gecontroleerd op juistheid."

Kan ik generatieve AI gebruiken om inhoud te schrijven voor publieke communicatie?

Ja, je kan inhoud (tekst en beelden) voor persmededelingen, webposts en sociale media aanmaken met generatieve AI. Wees wel voorzichtig, je bent er altijd verantwoordelijk voor dat deze inhoud accuraat, duidelijk, onpartijdig en onbevooroordeeld is. Je moet er ook voor zorgen dat de resultaten betrouwbaar zijn, gezien het potentiële bereik en de impact van publieke communicatie. Verzeker je er van dat je de nodige toestemmingen hebt voor het reproduceren, aanpassen of publiceren van materiaal van derden en dat de inhoud niet in strijd is met de wetten op intellectueel eigendom. Je moet het publiek ook informeren over elk significant gebruik van generatieve AI bij de productie van inhoud. Je kan eventueel aan de inhoud toevoegen "Een deel van deze inhoud is opgesteld met behulp van Alle feiten, cijfers en verklaringen zijn door de schrijver gecontroleerd op juistheid."

Kan ik generatieve AI gebruiken om mezelf te informeren over een bepaald onderwerp?

Ja, generatieve AI kan worden ingezet als onderzoeksinstrument om achtergrondinformatie te verzamelen over een onderwerp dat betrekking heeft op jouw beleidsterrein en waarmee je niet vertrouwd bent. Let echter wel op dat de vragen die je stelt niks onthullen over een nog niet publiek bekende bedoeling van de overheid, of wijzen op een bepaald overheidsbelang. Voordat je deze gegeneerde informatie gebruikt, moet je alle feiten die de generatieve AI vermeldt, verifiëren met andere betrouwbare bronnen waarnaar kan worden verwezen of die kunnen worden geciteerd. Valse informatie kan op elk moment in een antwoord verschijnen en alle feiten en beweringen moeten dus worden gecontroleerd, hoe gezaghebbend ze ook lijken te worden gepresenteerd.

8 VOORBEELDEN VAN ONGEPAST GEBRUIK VAN GENERATIEVE AI

Kan ik generatieve AI gebruiken om niet-beslist beleid of een politiek standpunt te formuleren?

Nee, je kan generatieve AI wel gebruiken om te helpen bij onderzoek tijdens de beleidsontwikkeling, maar je kan ze niet gebruiken om (nieuw) beleid te formuleren, te verduidelijken of te interpreteren. De inhoud die je hiertoe dient in te geven kan immers bedoelingen van de regering onthullen die nog niet publiekelijk bekend zijn. Steun bij het bepalen van beleidsstandpunten steeds op je eigen waardeoordelen, in overleg met de relevante belanghebbenden & betrokkenen en in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving en politieke prioriteiten.

Kan ik generatieve AI gebruiken om beoordelingen of beslissingen te formuleren over personen?

Nee, je kan generatieve AI niet gebruiken om beoordelingen te schrijven over personen of beslissingen te nemen over personen. Je blijft altijd zelf verantwoordelijk voor de feitelijke juistheid

Maak gebruik van de ‘Customize ChatGPT’ mogelijkheid

Als je toch ChatGPT gebruikt, de webversie van ChatGPT laat je toe van specifieke instructies te geven die ChatGPT moet volgen bij het beantwoorden van al je prompts. Je geeft hierbij de vereisten op waaraan de teksten die ChatGPT voor jou genereert altijd moeten voldoen. Klik daartoe op je ChatGPT profiel en geef in de sectie “Customize ChatGPT” een antwoord op twee vragen: wat moet ChatGPT over jou weten om betere antwoorden te geven (bijv. “Ik ben een ervaren beleidsmedewerker voor de Vlaamse overheid op het vlak van ...”), en op welke manier / in welke stijl dient ChatGPT zijn antwoorden te formuleren (bijv. “Ik verkies antwoorden die objectief en genuanceerd zijn, die gebaseerd zijn op beleidsinformatie uit het buitenland, en die zo volledig mogelijk alle eventuele beleidsopties beschrijven”). Voor meer informatie, zie het artikel:

<https://help.openai.com/en/articles/8096356-custom-instructions-for-chatgpt>

